

TRASPLANTAMENTS AMB CÈL·LULES COMPATIBLES

David Bueno i Torrens

Professor i investigador de genètica de la Universitat de Barcelona

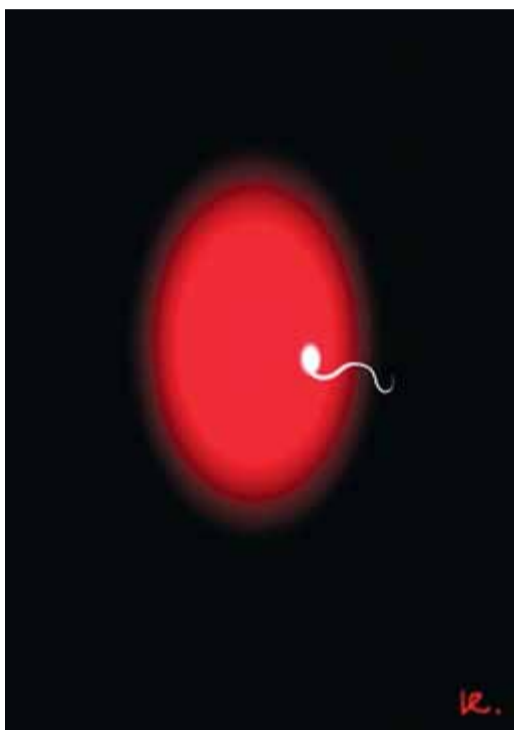
Selecció d'embrions

Els humans sentim un profund respecte per la mort des de temps immemorials, però massa sovint aquest respecte és més intens que el que sentim per la pròpia vida. Altrament, costa d'entendre que les recents imatges de soldats alemanys jugant amb cranis d'una fossa comuna a l'Afganistan hagin causat tant rebombori o més que les innombrables víctimes civils que diàriament es produeixen en aquest i en altres conflictes, els cranis de les quals podrien haver-se estalviat d'anar a parar tan precipitadament i abans d'hora a una fossa. De fet, em temo que no és respecte per la mort en si mateixa el que sentim, sinó por a la pròpia mort, al patiment personal i a l'angoixa que sentim per la pèrdua d'un ésser estimat, que reflectim i intentem superar d'aquesta manera en unes despulles inertes, tant profanant-les com sacralitzant-les. De totes les pèrdues d'éssers estimats, la més dura és, sens dubte, la dels propis fills. No és d'estranyar, doncs, que si es dona la situació els pares fem tot el possible per salvar-los.

UNA DE LES POSSIBILITATS QUE ENS OFEREIXEN els recents avenços científics i tècnics en genètica i en biologia cel·lular és la de poder concebre fills que, un cop nats, ens permetin salvar la vida d'altres fills nascuts amb anterioritat, seleccionant els embrions més escaients amb aquest propòsit. A l'empara de la llei de tècniques de reproducció humana assistida, aprovada el 26 de maig d'enguany, la Comissió Nacional de Reproducció Humana (que per cert s'hauria de dir Estatal i no pas Nacional) va autoritzar a finals d'octubre la selecció d'embrions amb aquest propòsit en vuit famílies.

LA IDEA D'AQUESTA TÈCNICA ÉS LA SEGÜENT: en determinades patologies, com és el cas d'algunes leucèmies infantils, l'única esperança de supervivència comporta un trasplantament amb cèl·lules compatibles, en aquest cas amb cèl·lules de moll de l'os. Un dels principals problemes dels trasplantaments és el rebuig immunològic, la causa del qual és el fet que el sistema immunitari identifiqui les cèl·lules trasplantades com a foranes, com si fossin una infecció. Això activa mecanismes fisiològics de defensa per tal d'eliminar-les, i es produeix una reacció corporal molt intensa que compromet seriosament la supervivència del pacient.

LES MOLÈCULES RESPONSABLES DEL REBUIG són unes proteïnes conegudes com a sistema HLA, presents a la majoria de cèl·lules del nostre cos. Algunes d'aquestes proteïnes, són extremadament immunoreacti-

CRUSPINERA

“Una de les possibilitats que ens ofereixen els recents avenços científics i tècnics en genètica i en biologia cel·lular és la de poder concebre fills que, un cop nats, ens permetin salvar la vida d'altres fills nascuts amb anterioritat”

ves i presenten multitud de variants gèniques. Cada persona manifesta una combinació pròpia d'aquestes proteïnes, dues de cada tipus, una heretada de la mare i l'altra del pare, cosa que fa que sigui molt difícil trobar un donant que tingui exactament la mateixa combinació de variants gèniques a les seves cèl·lules. Una de les millors maneres de trobar un donant compatible és entre els germans, que com a mínim en compartiran unes quantes, tot i que només un bessó idèntic portarà exactament la mateixa combinació. Tenir un germà compatible és només qüestió d'atzar.

TANMATEIX, LES TÈCNiques DE FECUNDACIÓ *in vitro* i d'anàlisi genètica de preembrions permeten superar aquest atzar, seleccionant els embrions immunològicament compatibles. S'analitzen els preembrions formats després d'una fecundació *in vitro* entre oòcits i espermatozoides procedents dels mateixos progenitors que tenen el fill malalt, se seleccionen el més compatibles respecte del sistema HLA i s'implanten en l'úter matern com si es tractés d'un procediment normal de reproducció assistida. Quan es desenvolupa i es formi un nou ésser humà, aquest serà immunològicament compatible amb el pacient. El trasplantament està servit. Val a dir que aquesta tècnica de selecció ja fa temps que s'usa en casos de malalties hereditàries, per implantar embrions no afectats procedents de progenitors portadors de gens mutats, però fins ara era prohibit emprar-la amb aquest altre propòsit.

EL QUE LA LLEI NO PREVEU, NI POT PREVEURE, és què pensen els pares en prendre aquesta decisió, que vull deixar ben clar que jo mateix no dubtaria a prendre si es donés el cas, ni què sentiran un cop el fetus comenci a bellugar dins la mare, ni com el veuran o el tractaran quan hagi nascut, ni què pensarà ell o ella quan tingui ús de raó sobre la situació que li ha permès néixer. Perquè, en el fons, molt possiblement aquesta persona concreta, amb la seva individualitat i personalitat pròpies, no hauria existit mai si el seu germà o germana no hagués estat malalt. És responsabilitat íntegra dels progenitors fer-lo sentir desitjat per ell mateix, no pas volgut com a mitjà per guarir un germà. Sens dubte els centres mèdics que apliquin aquestes tècniques hauran d'exercir una important tasca pedagògica i psicològica amb els progenitors, tant per respecte a la vida dels fills procedents d'embrions seleccionats com a la dels germans malalts que se'n beneficiïn, perquè en definitiva es deuran la vida l'un a l'altre, sense distincions ni subordinacions.

VOLTA D'HORIZÓ

L'Iraq vol salvar l'Estat

J.J. Navarro Arisa

Els dirigents iraquians deuen estar comprovant que la desesperació o el sentiment d'assetjament

esperonen la imaginació política. Malgrat les reticències de Washington, l'Iraq s'ha apressat a reprendre relacions plenes amb Síria, i el president iraquí anirà aquest cap de setmana a Teheran per assabentar-se de quines són les condicions dels iranians per contribuir a la pacificació iraquiana.

Darrere de totes aquestes maniobres diplomàtiques hi ha l'horitzó d'una retirada nord-americana de l'Iraq, a la qual només li manquen dates i terminis, i la por dels actuals dirigents iraquians que la guerra entre comunitats s'agreugi i la pronosticada partició del país en un territori kurd, una zona sunnita i una altra de xiïta esdevingui una realitat. Sense les tropes nord-americanes, l'Iraq no serà viable com a Estat, especialment si Síria i l'Iran no hi estan interessats. A l'Iraq hi ha grups força poderosos entestats a salvar l'Estat, i el futur del país, si és que en té un, passa per alguna forma de coexistència amb els seus veïns.

La coincidència de la reconciliació diplomàtica de Síria i l'Iraq amb l'assassinat del polític libanès Pierre Gemayel, ministre considerat antisirià del govern de Beirut, indica que Síria encara vol recuperar la seva influència al Líban, i que a aquella regió del món tots els camins porten a “la mare de tots els conflictes”, que és el conflicte amb Israel i la pugna del poder a Palestina.

No és gens segur que els iraquians aconseguixin preservar la integritat del seu país de la ruptura i la guerra civil, però el que no podran fer és restar al marge de la tempesta político-estratègica que amenaça d'emparar-se de tot el Pròxim Orient.

MONTILLA ÉS UN ALTRE PERFIL

Esther Vera

Periodista

El discret encant de l'avorriment

Si el tedi en democràcia és un bon símptoma, la cosa pinta immillorable. El discurs d'investidura de José Montilla ahir al Parlament va ser un prolix recitatiu de bones intencions en política social.

Personalment no m'agrada gaire la política de discursos, ni les adhesions per la pell, però m'agraden els bons oradors i no vaig tenir una

lleugera impressió fins als últims minuts. Montilla va definir-se com un treballador de la política i va defensar la cultura de l'esforç, a més de picar l'ullet a Maragall parafrasejant-lo definint la seva pàtria catalana no com la dels seus avantpassats sinó la dels seus fills i néts.

Maragall podia fer somiar, però vam acabar insomnes.

Va fer creure al Parlament que podia ser l'autor de la seva pròpia història, però la realitat i una certa alegria irresponsable van acabar amb les originalitats.

Montilla és un altre perfil. Ahir mateix definia la política: “Es tracta de realitzar el que és necessari en les circumstàncies de cada moment. Ni més ni menys”.

D'engrescador no ho és gaire. Una concepció de la política tan pragmàtica pot ser poc ambiciosa.

Gestió sí, però amb quina finalitat? Garantir la màxima felicitat del major nombre requereix gestors. Els millors i no els més obedients. Però requereix també una certa idea de país.

Montilla ha demostrat

amb el pacte de govern que és carnívor. Ha imposat els interessos del PSC als de Zapatero i ha col·locat el seu partit en la millor posició per afrontar els mals resultats electorals. Avui serà president de la Generalitat i Catalunya obrirà una nova etapa. A l'Entesa li convé una dosi discreta d'avorriment. I al país potser també.